

METODOLOGIE

privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor hidrografice (în continuare – Metodologie) stabilește următoarele aspecte de reglementare:

1.1. prezentarea etapelor de identificare și analiză a presiunilor și evaluare a riscurilor și impactului activităților antropice asupra stării corpurilor de apă de suprafață și subterane;

1.2. stabilirea modului de identificare a corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu.

2. Analiza presiunilor și evaluarea riscurilor și impactului antropic asupra stării corpurilor de apă are drept obiectiv final identificarea corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu, în scopul stabilirii măsurilor ce se impun pentru atingerea obiectivelor de mediu.

3. Analiza presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra stării corpurilor de apă se efectuează în bază de district al bazinelor hidrografice, o dată la 6 ani, în procesul de elaborare a Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic, elaborat de către organul central al administrației publice în domeniul mediului, în comun cu instituțiile subordonate cu atribuții în domeniul protecției și gestionării resurselor de apă, și în consultare cu Comitetul districtului bazinului hidrografic, în condițiile art. 10 din Legea apelor 272/2011.

II. ETAPELE DE ANALIZĂ A PRESIUNILOR ȘI EVALUARE A IMPACTULUI ANTROPIC ASUPRA STĂRII CORPURILOR DE APĂ

4. Analiza presiunilor, evaluarea riscurilor și impactului antropic asupra stării corpurilor de apă este efectuată pentru condițiile actuale în care se află

corpurile de apă, precum și pentru condițiile viitoare, care implică măsuri specifice ce vor influența starea corpurilor de apă, după caz.

5. Abordarea generală pentru analiza presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra stării corpurilor de apă constă în identificarea legăturii de cauză-efect ce determină înrăutățirea stării corpului de apă dar și a măsurilor necesare a fi întreprinse pentru reabilitarea acesteia: Factor de presiune → Presiune → Stare → Impact → Răspuns (Măsură).

6. În acest sens, *factorul de presiune* este activitatea antropică care poate avea efect asupra mediului, *presiunea* reprezintă efectul direct al factorului determinant, *starea* este condiția corpului de apă ce rezultă din factorului antropic și natural, *impactul* este efectul presiunii asupra mediului, iar *răspunsul* constă în măsurile implementate pentru îmbunătățirea stării corpului de apă. Stabilirea răspunsului (măsurii) nu este parte a prezentului document.

7. Analiza presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra corpurilor de apă se realizează respectând următoarele etape:

7.1. Identificarea activităților antropice cu impact potențial asupra corpului de apă (riscurilor) și a presiunilor aferente acestora;

7.2. Identificarea presiunilor antropice semnificative;

7.3. Evaluarea impactului antropic;

7.5. Evaluarea riscului neîndeplinirii obiectivelor de mediu.

8. Activitățile antropice și factorii de presiune se stabilesc în baza analizei condițiilor fizico-geografice și economico-geografice ale bazinului hidrografic și a corpului de apă studiat, care constituie o etapă premergătoare a analizei presiunilor și impactului antropic asupra stării corpurilor de apă. În cazul apelor de suprafață se analizează și corpurile de apă de suprafață din amonte și avalul corpului de apă analizat pentru aprecierea gradului de interdependență al acestora.

9. Pentru a asigura complexitatea și relevanța analizei, activitățile antropice și factorii de presiune vor fi grupați în categorii și vor fi examinați conform anexelor nr. 1 și nr. 2, dar nu se va limita la aceștia.

10. În baza evaluării specificului corpului de apă și a bazinului acestuia, identificării și analizei presiunilor, se identifică presiunile semnificative care influențează negativ starea corpurilor de apă de suprafață sau subterană.

11. Presiunile semnificative sunt considerate cele care au ca rezultat neîndeplinirea obiectivelor de mediu pentru corpul de apă evaluat.

12. Categoriile de *presiuni semnificative* considerate pentru aprecierea impactului antropic și a riscului de neatingerea a obiectivelor de mediu sunt:

- 12.1. poluarea cu substanțe organice;
- 12.2. poluarea cu substanțe nutritive;
- 12.3. poluarea cu substanțe periculoase;
- 12.4. modificări hidromorfologice.

13. Lista substanțelor organice, nutritive și periculoase și valorile prag pentru ele este stabilită în anexa nr.1 la Regulamentul cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2013.

14. Clasificarea unei presiuni ca fiind semnificativă, precum și evaluarea impactului antropic asupra unui corp de apă, se va realiza în baza analizei datelor de monitoring și aplicarea modelărilor numerice pentru a evalua legături cauză – efect între presiuni și consecințe.

15. În cazul în care, acest tip de abordare nu este posibilă, se poate recurge la o altă metodă ce constă în compararea magnitudinii presiunii cu anumiți indicatori cu valoare-prag, relevante pentru tipul de corp de apă. În acest sens, în cazul în care orice valoare - prag este depășită, corpul de apă este evaluat ca fiind la risc de neîndeplinire a obiectivele de mediu.

16. Indicatorii utilizați pentru evaluarea presiunii și impactului antropic asupra stării corpurilor de apă sunt prezentați în anexele nr. 3 și nr. 4.

17. În cazul apelor subterane, evaluarea presiunii și impactului antropic se efectuează în baza tendințelor crescătoare semnificative și durabile în toate corpurile de apă subterană caracterizate ca fiind la risc, identificate conform prevederilor Capitolului IV din Hotărârea Guvernului nr. 931/ 2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane.

18. Rezultatele analizei presiunilor și evaluării impactului antropic asupra stării corpurilor de apă depinde de calitatea și cantitatea datelor și a bazelor de date existente, astfel, gradul de încredere în date trebuie să fie specificat la aplicarea metodei și prezentarea rezultatului.

III. IDENTIFICAREA CORPURILOR DE APĂ AFLATE LA RISC DE NEÎNDEPLINIRE A OBIECTIVELOR DE MEDIU

19. În scopul evaluării impactului antropic asupra stării corpurilor de apă de suprafață se va realiza o analiză a posibilității ca corpurile de apă examinate să nu îndeplinească obiectivele de mediu.

20. Un corp de apă se consideră la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu în cazul în care cel puțin un criteriu de risc este depășit într-o locație distinctă a corpului de apă.

21. În cazul lipsei informației pentru anumite corpuri de apă se poate recurge la exercițiul de extrapolare a informației de la alte corpuri de apă situate în amonte sau avalul acestuia.

22. Corpurile de apă, la nivelul cărora există presiuni sau impact semnificativ clar stabilit, vor fi clasificate ca fiind la risc.

23. Identificarea corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu se efectuează în baza criteriilor prezentate în anexa nr. 5.

24. În baza criteriilor de apreciere a riscului se stabilesc trei clase de risc a corpurilor de apă:

24.1. „fără risc” – atunci când *impactul antropic este considerat minor*, iar corpul de apă se caracterizează prin stare naturală sau aproape naturală;

24.2. „posibil la risc” – atunci când evaluarea corpului de apă se încadrează în criteriile stabilite pentru corpuri de apă din această categorie, sau când insuficiența informației nu permite evaluarea detaliată a corpului de apă;

24.3. „la risc” de neîndeplinire a obiectivelor de mediu – atunci când evaluarea presiunilor stabilește clar impact antropic semnificativ, iar corpul de apă este considerat modificat.

25. Validarea rezultatelor identificării corpurilor de apă la risc de neatingere a obiectivelor de mediu este efectuată în baza datelor de monitorizare, în cazul prezenței acestora. În cazul lipsei acestora, poate fi stabilit și aplicat monitoringul operațional sau de investigare pentru a concretiza categoria de risc a corpului de apă, după caz.

26. În baza identificării presiunilor și impactului antropic și stabilirii corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu se întocmește un raport final detaliat conform anexei nr. 6.

27. Informația finală asupra corpurilor de apă se păstrează în forma tabelară, conform anexelor nr. 7- 9.

28. Reprezentarea spațială a corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu se efectuează prin atribuirea fiecărui corp de apă a unei culori de identificare în dependență de tipul de risc identificat, după cum urmează:

28.1. Fără risc – verde;

28.2. Posibil la risc - galbenă;

28.3. La risc - roșie.

29. Rezultatele evaluării riscului de neatingerea a obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă subterană sunt reprezentate pe hărți în conformitate cu prevederile secțiunii 2, capitolul III, din Hotărârea Guvernului nr. 931/ 2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane.

IV. UTILIZAREA REZULTATELOR ANALIZEI PRESIUNILOR ȘI EVALUĂRII IMPACTULUI ANTROPIC ASUPRA STĂRII CORPURILOR DE APĂ

30. Rezumatul Raportului de privind analiza presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra stării corpurilor de apă se include în planurile de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice.

31. Concluziile și recomandările raportului privind analiza presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra stării corpurilor de apă se utilizează pentru a determina nivelul de atingere a obiectivelor de mediu cu referire la starea apelor de suprafață și subterane și a gradului de implementare a programului de măsuri din ciclul de management al districtului bazinului hidrografic curent, precum și pentru a stabili sau revizui pentru corpurile de apă: obiectivele de mediu, programul de monitorizare a caracteristicilor hidrogeologice (pentru apele subterane) hidrologice/ hidromorfologice, hidrobiologice și hidrochimice (pentru apele de suprafață) dar și a activității umane (captarea, utilizarea, evacuarea apelor, etc.), măsurile și acțiunile de bază și suplimentare ce trebuie întreprinse pentru atingerea obiectivelor de mediu și îmbunătățirea sau menținerea statutului corpului de apă, aplicarea excepțiilor de la atingerea obiectivelor de mediu.

32. Metodologia se va revizui de fiecare dată când se vor elabora următoarele cicluri ale planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice, efectuându-se îmbunătățiri după caz.

Anexa nr. 1
la Metodologia privind analiza presiunilor
și evaluarea riscurilor antropice în cadrul
districtelor bazinelor hidrografice

Lista generalizată a activităților antropice (per tipuri de presiune) care pot modifica starea calitativă și cantitativă a corpurilor de apă de suprafață și subterane

Nr.	Factor de presiune	Corpuri de apă		
		râuri	lacuri	ape subterane
1	Poluare din surse punctiforme și difuze			
1.1	Gospodărie	√	√	√
1.2	Industrie	√	√	√
1.3	Agricultură (terenuri agricole, complexe zootehnice, utilizarea excesivă a îngrășămintelor)	√	√	√
1.4	Acvacultură / piscicultură	√	√	--
1.5	Silvicultură	√	√	√
1.6	Zone impermeabile	√	√	--
1.7	Mine / cariere	√	--	√
1.8	Gunoști (inclusiv neautorizate)	√	√	√
1.9	Transport	√	√	--
2	Modificarea regimului hidrologic			
2.1	Captare (agricultură, industrie, gospodării etc.)	√	√	√
2.2	Reglarea debitului	√	√	√
2.3	Hydroenergie	√	√--	√
2.4	Piscicultură	√	√--	--
2.5	Răcirea (CTE)	√	√--	--
2.6	Transfer de apă dintr-un râu în altul	√	--	√
2.7	Reducerea alimentării (reducerea alimentării apelor subterane ca urmare a pierderii legăturii cu apele de suprafață și vice versa)	√	--	√
3.	Modificarea morfologiei albiei			
3.1	Activități agricole, colmatare	√	√	--
3.2	Așezări urbane (amenajări de albie, de maluri)	√	√	--
3.3	Arii industriale (amenajări de albie, de maluri)	√	√	--
3.4	Protecția contra inundațiilor (diguri)	√	--	--

3.5	Mentținere (adâncirea / curățirea albiei), extracția pietriș / prundiș / nisip	√	√	--
3.6	Navigare	√	--	--
3.7	Regularizarea cursului de apă (tăierea meandrelor)	√	--	--
3.8	Lucrări de canalizare, canale de derivație	√	√	--
3.9	Construcții hidrotehnice pe curs (baraje, stăvilare) și lacuri de acumulare, iazuri pe curs	√	√	--
4	Modificări conexe biologiei			
4.1	Pescuit	√	√	--
4.2	Piscicultură	√	√	--
4.3	Golirea cuvetelor lacustre	√	√	--
5	Alte surse de modificare			
	Se stabilesc pe parcursul elaborării planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice (cum ar fi: specii invazive, poluare cu plastic, schimbări climatice, recreere, etc.)	√	√	√

Anexa nr. 2
la Metodologia privind analiza presiunilor
și evaluarea riscurilor antropice în cadrul
districtelor bazinelor hidrografice

Lista activităților sau factorilor de presiune, presiunilor și impacturilor din diverse surse

Activități sau factori de presiune	Presiunea	Impactul sau modificările stării corpului de apă
Presiuni și impact din surse difuze		
Agricultură	Pierderea nutrienți din - scurgerii de suprafață - eroziunea solului - drenarea apei - infiltrare Aici se include excesul de îngrășăminte	Poluarea apei, modificări ale ecosistemului
	Pesticide	Toxicitate, contaminarea rezervelor de apă potabilă
Emisii industriale în atmosferă	Depuneri de compuși de azot și sulf	Acidificarea corpurilor de apă de suprafață și subterane. Eutrofizare
Transport	Deversări de poluanți.	Poluarea brută a corpurilor de apă
	Utilizarea sării ca degivrant	Concentrație ridicată de clorură.
	Gazele de eșapament	Creșterea cantității de substanțe chimice acidifiante în atmosferă și, prin urmare, a depunerilor
Presiuni și impact din surse punctiforme		
Industrie	Evacuarea apelor reziduale în apele naturale	Poluarea cu substanțele toxice, reziduuri solide, modificări a regimul de oxigen, modificări ale ecosistemului
Urbanizare	Evacuarea apelor reziduale în apele naturale	Poluarea cu substanțele toxice, reziduuri solide, modificări a regimul de oxigen, modificări ale ecosistemului
Deșeuri,	Contaminarea apelor cu	Poluarea cu substanțele toxice,

depozite de pesticide	poluanți	reziduuri solide, modificări a regimul de oxigen, modificări ale ecosistemului
Centrale termoelectrice	Modificarea regimului termic	Regim termic, regim de oxigen modificat, modificări în procesele biochimice, în starea calitativă și cantitativă a faunei și florei acvatică
Piscicultură	Nutriție, medicație, evadarea peștilor	Nutrienți, boli, produse veterinare, populare artificială cu pești, rețea trofică modificată
Presiuni și impact din cauzate de modificarea caracteristicilor cantitative		
Activități sau factori de presiune	Presiunea	Impactul sau modificările stării corpului de apă
Agricultură și utilizarea terenurilor	Modificări în utilizarea apei de către vegetație	Modificări în alimentarea apelor freatice
Captarea apei pentru irigații, alimentarea cu apă, etc.	Reducerea volumului de apă în corpuri de apă de suprafață și subterane	Reducerea diluării substanțelor chimice Reducerea capacității de stocare a apei Debit regimului hidrologic și debitului ecologic Intruziuni saline Modificări în cadru ecosistemelor dependente de apă
Transfer de apă dintr-un râu în altul	Creșterea debitului corpului de apă unde a fost transferată apa	Modificare termică, de debit și ecologică.
Presiuni și impact cauzate de modificări hidromorfologice		
Adâncirea albiilor	Extragerea sedimentelor	Modificarea albiei, a structurii ecosistemice, nevertebratelor ,etc.
	Îndepărtarea substratului	Pierderea habitatului
	Modificarea nivelului apei	Modificarea nivelului apelor freatice, pierderea zonelor umede, pierderea zonelor de reproducere a peștilor
Bariere fizice (baraje, stăvilare, deversoare, etc.)	Variația caracteristicilor de curgere (de exemplu, deibt, volum, viteză, adâncime) atât în amonte, cât și în aval de barieră.	Modificarea regimului de curgere și a habitatului

Regularizarea cursului râului	Variații ale caracteristicilor de curgere (de exemplu, debit, volum, viteză, adâncime)	Modificarea regimului de curgere și a habitatului
Presiuni și impact cauzate de modificări caracteristicilor biologice		
Piscicultură	Pescuit	Reducerea faunei piscicole, în special a peștilor migratori
	Popularea cu pești	Contaminarea genetică a populațiilor de pești
Specii invazive	Concurența cu speciile autohtone	Substituirea populațiilor, distrugerea habitatelor, concurență alimentară

Indicatori de evaluare a presiunii și impactului surselor de poluare asupra stării calitative a corpurilor de apă și modalitatea de calculare a acestora

1. Sursele de poluare a corpurilor de apă se clasifică în *surse difuze și punctiforme*. Poluarea difuză este cauzată de activitățile din agricultură, zootehnie, utilizarea excesivă a îngrășămintelor și scurgerile determinate de precipitații, transport, gunoști neautorizate, iar cea punctiformă este determinată de evacuarea apelor uzate de la întreprinderi industriale, gospodării, servicii comunale ș.a.

2. Estimarea impactului surselor de poluare punctiformă asupra corpurilor de apă de suprafață se evaluează prin aplicarea a doi indicatori de presiune: *evacuarea specifică a apelor uzate (D_{ww}) și cota totală a apelor uzate evacuate (S_{ww})*.

3. *Indicatorul de presiune - evacuarea specifică a apelor uzate (D_{ww})* – permite identificarea celor mai predispuse corpuri de apă la impactul evacuării apelor uzate, prin evaluarea încărcării apei reziduale netratate în raport cu debitul minim anual. Acest indicator exprimă gradul de diluare a apei uzate deversate într-un corp de apă. Indicatorul de presiune permite determinarea amplitudinii impactului antropic asupra stării apei prin aplicarea ecuației:

$$D_{ww} = (L * (1 - \eta)) / Q_{min,r}$$

unde:

D_{ww} – evacuarea specifică a apelor uzate

$Q_{min,r}$ – debitul minim anual al râului, în l/s, determinat în baza datelor măsurătorilor hidrologice ale Serviciului Hidrometeorologic de Stat sau indirect în baza metodologiei din cadrul Documentului Normativ Național ¹.

L – echivalentul de sarcină (valoarea adimensională) provenită din evacuarea apelor uzate în râu exprimată prin volume de materie organică -

¹ Determinarea caracteristicilor hidrologice pentru condițiile Republicii Moldova. Normativ în construcții CP D.01.05-2012, ediție oficială. Agenția Construcții și Dezvoltarea teritoriului Republicii Moldova. Chișinău, 2013. 155 p.

CBO_5 sau CCO , nutrienți - N_{tot} sau P_{tot} , sau numărul de locuitori conectați la sistemul de canalizare sau echivalentului populației.

η – coeficientul de eficiență a stației de epurare. Coeficientul este aplicat doar în cazul când indicatorul D_{ww} este calculat prin utilizarea informației cu privire la numărul populație conectate la sistemul de canalizare și la stații de epurare, în caz contrar acesta se egalează cu 0. Coeficientul este evaluat în baza tabelului 1.

Tabelul nr. 1.

Valori pentru determinarea coeficientului de corecție a eficienței epurării la diferite stații epurare a apelor uzate

	η [-]: Eficiența stațiilor de epurare		
	Primară	Secundară (biologică)	Terțiară
CBO_5	0.20	0.70	0.95
CCO	0.25	0.75	0.85
NH_4	0.25	0.90	-
N_{tot}	0.10	0.35	0.75
P_{tot}	0.10	0.20	0.80

4. În cazul în care nu se cunosc valorile poluanților, *echivalentul de sarcină (L)* este calculat prin calcularea echivalentului populației (EP) - mărime standard care exprimă potențialul de poluare a unui locuitor echivalent (locuitor conectat la sistemul de canalizare), în baza valorilor prezentate mai jos (1 persoană conectată la sistemul de canalizare = 1* EP)

$$EP_{CBO_5} = 60 \text{ g/zi/pers}; \quad EP_{CCO_{cr}} = 120 \text{ g/ zi/pers};$$

$$EP_{N_{tot}} = 11 \text{ g/ zi/pers}; \quad EP_{P_{tot}} = 2 \text{ g/ zi/pers}.$$

5. În cazul, în care se cunoaște doar volumul de ape reziduale evacuate, echivalentul de sarcină poate fi calculat utilizând volumul de apă mediu utilizat de o persoană pe zi ce constituie 120 l/zi/pers.

6. *Indicatorul de presiune - cota totală a apelor uzate evacuate (S_{ww})* – permite evaluarea impactului volumului apelor uzate deversate în râu începând de la izvor. Acest indicator oferă o estimare generală a potențialei contaminări cu micropoluanti (cum ar fi substanțele prioritare și poluanții specifici) a apelor de suprafață. Indicatorul este calculat ca raport între debitul de apă cumulativ evacuat al apelor uzate în cadrul râului și debitul mediului multianual al corpului de apă:

$$S_{ww} = \sum Q_{ww}/Q_{med}$$

unde:

S_{ww} – cota totală a apelor uzate evacuate într-o secțiune de râu (corp de apă);

Q_{ww} – debitul de apă cumulativ al apelor uzate evacuate cadrul corpului de apă (inclusiv volumele evacuate în amonte pe cursul râului) [m³/s];

Q_{med} – debitul mediu anual al corpului de apă [m³/s], determinat în baza datelor măsurătorilor hidrologice ale Serviciului Hidrometeorologic de Stat sau indirect în baza metodologiei din cadrul Documentului Normativ Național (Determinarea caracteristicilor hidrologice pentru condițiile Republicii Moldova. Normativ în construcții CP D.01.05-2012, ediție oficială..

7. Estimarea impactului surselor de poluare difuză asupra stării corpurilor de apă de suprafață este efectuată prin aplicarea indicatorilor: *poluarea difuză din agricultură* (S_{agri}), *poluarea difuză din zootehnie* (I_{hus}).

8. *Indicatorul de presiune - poluarea difuză din agricultură* (S_{agri}) descrie potențialul poluării difuze cauzate de poluarea provenită din agricultură, cu substanțe cum ar fi îngrășăminte, pesticide și alte produse de protecție a plantelor sau cu uz fito-sanitar. Pentru cuantificarea activităților agricole, indicatorul evaluează ponderea terenurilor agricole la suprafața bazinului corpului de apă, conform ecuației:

$$S_{agri} = A_{agri} / A_{CA}$$

unde:

S_{agri} – poluarea difuză din agricultură;

A_{CA} – Suprafața bazinului hidrografic al corpului de apă [km²];

A_{agri} – Suprafața utilizată pentru activități agricole din bazinul corpului de apă [km²].

9. *Indicatorul de presiune - poluarea difuză din zootehnie* (I_{hus}) descrie potențialul poluării difuze cauzate de poluarea provenită de la animalele domestice (NH₄, PO₄, etc.) ce înrăutățește starea ecologică a corpurilor de apă. Indicatorul este calculat prin raportul între echivalentul efectivului de animale și suprafața bazinului hidrografic al corpului de apă (în ha).

$$I_{hus} = U_e / A_{CA}$$

I_{hus} – poluarea difuză din zootehnie

U_e – echivalentul efectivului de animale ce este stabilit pentru echivalarea diferitelor specii și categorii de animale, pe baza cerințelor nutriționale și a cantității de dejecții produse de acestea prin raportarea la cerințele nutriționale și dejecțiile produse de unul sau mai multe animale cumulând 500 kg greutate vie (echivalentul unei vaci de lapte); echivalentul efectivului

de animale se calculează în două etape. Inițial se calculează produsul între coeficientul echivalentului efectivului de animale și numărul respectiv de animale din cadrul bazinului hidrografic. Coeficientul echivalentului efectivului de animale se egalează cu: 1 pentru bovine, 0,8 pentru cabaline, 0,25 pentru porcine, 0,13 pentru ovine și caprine, 0,017 pentru păsări. Ulterior se efectuează suma produsului obținut.

10. Pentru toate tipurile de copuri de apă se analizează datele privind parametrii de calitate monitorizate în cadrul rețelei de monitoring național în baza cărora se stabilește categoria de risc specifică acestora.

Indicatori de evaluare a presiunii și impactului antropic asupra stării hidromorfologice și hidrologice a corpurilor de apă și modalitatea de calculare a acestora

1. *Modificările hidromorfologice și hidrologice* ale corpurilor apelor de suprafață – râuri se evaluează prin stabilirea

1.1. *Modificării continuității longitudinale a corpului de apă* determinată de construcția barajelor pe cursul râu, hidroenergetica, altor structuri hidrotehnice situate pe cursul râului, etc.

1.2. *Modificării continuității laterale a râului cu lunca* cauzată de construcția canalelor, digurilor de protecție contra inundațiilor, polderelor, lacurilor laterale, utilizarea luncii inundabile pentru activități agricole, industriale, construcția localităților, etc.

1.3. *Modificării regimului hidrologic al corpului de apă* influențată de: lacurile de acumulare, hidroenergetica, termoenergetica, captarea și evacuarea apelor, urbanizare, activitatea agricolă etc.

2. *Construcția barajelor și a lacurilor de acumulare* determină întreruperea conectivității longitudinale a râului, care la rândul său limitează conexiunea dintre partea de amonte și aval. În acest sens, se calculează *indicatorul de presiune – lungimea cursului de apă transformată în lacuri de acumulare* conform formulei:

$$PR_{LungLac} = L_{LungLac} * 100 / L_{CA}$$

unde:

$PR_{LungLac}$ – ponderea lungimii cursului de apă transformată în lacuri de acumulare;

$L_{LungLac}$ – Lungimea cursului de apă transformată în lacuri de acumulare, km;

L_{CA} – Lungimea corpului de apă, km

3. Alt indicator ce estimează modificarea resurselor de apă sub acțiunea lacurilor de acumulare este *indicatorul de presiune – volumul de apă modificat sub acțiunea lacurilor de acumulare construite pe curs*. Acest indicator este

evaluat în baza datelor de monitoring din amonte și avalul lacului de acumulare, prin evidențierea ponderii debitului sau volumului anual de apă din aval raportat la cel din amonte lacului de acumulare:

$$PR_{ResLacCurs} = Q_{AvalLac} * 100 / Q_{AmonteLac}$$

unde:

$PR_{ResLacCurs}$ – debitului sau volumului de apă modificat de lacul de acumulare situat pe cursul corpului de apă;

$Q_{AvalLac}$ – debitul sau volumul apei monitorizat în avalul lacului de acumulare construit pe cursul de apă;

$Q_{AmonteLac}$ – debitul sau volumul apei monitorizat în amonte lacului de acumulare construit pe cursul de apă;

4. . Eficiența funcționării barajelor este evaluată în baza regulamentelor de exploatare a acestora, unde sunt indicate praguri cu privire la caracteristicile hidrologice specifice cum ar fi debitele minime și debitele maxime de evacuare, etc. În aceeași ordine de idei, impact negativ produs de baraje și lacuri de acumulare este exprimat prin modificarea curgerii solide, limitând evacuarea sedimentelor în aval de baraj.

5. În cazul în care evacuarea apelor din cadrul barajului este efectuată din straturile inferioare a lacului de acumulare, are loc modificarea regimului termic al apelor riverane. În acest caz, se stabilește *gradul de creștere sau descreștere a temperaturii apei* (°C) în regim regularizat în comparație cu regimul natural al curgerii râului G_{temp} .

6. În cazul în care barajele lacurilor de acumulare sunt dotate cu turbine pentru producerea energiei electrice, iar hidrocentralele sunt funcționale, este analizat *efectul pulsatoriu al undelor de apă cauzat de funcționarea hidrocentralelor* prin evaluarea indicatorilor: *amplitudinea nivelului de apă în aval de hidrocentrală, rata de creștere și descreștere a nivelului apei*. Hidrocentralele influențează în mod semnificativ organismelor acvatică deoarece riscul pieirii acestora se majorează odată cu oprirea turbinelor și a fluxului de apă, sau creșterea masivă a volumelor de apă evacuate ca urmare a pornirii turbinelor. Amplitudinea nivelului de apă (A_{niv}) în aval de hidrocentrală este calculată ca diferență între nivelul maxim și nivelul minim al apei monitorizat pe parcursul unei zile. Rata de creștere (R_{CrApa}) sau descreștere ($R_{DescrApa}$) a debitului sau nivelului apei descrie rapiditatea creșterii sau scăderii nivelului apei din albia râului într-o anumită perioadă standard de timp (minut sau oră), fiind calculată în cm/min sau cm/oră.

7. Ponderea regularizării cursului de apă, determinată rectificare, consolidare și reprofilarea albiilor minore se calculează prin aplicarea *indicatorului de presiune – lungimea cursului de apă regularizat* conform ecuației:

$$PR_{Reg} = L_{Reg} * 100 / L_{CA}$$

unde:

PR_{Reg} – ponderea lungimii cursului de apă regularizat;

L_{Reg} – Lungimea cursului de apă regularizat, km;

L_{CA} – Lungimea corpului de apă, km

8. Pentru protecția contra inundațiilor localităților și terenurilor agricole, în cadrul luncilor râurilor, de regulă, sunt construite sisteme de diguri. Acestea au determinat modificarea conectivității laterale a râului cu lunca acestuia, dar și au diminuat capacitatea râului de mișcare laterală. Ecosistemele de luncă adaptate la inundarea periodică a acestuia sunt supuse degradării și dispariției. Digurile de protecție construite în nemijlocita apropiere a râurilor determină îngustarea luncii, și ca urmare, creșterea vitezei și debitului de apă în timpul viiturilor. Pentru aprecierea impactului digurilor, se evaluează *indicatorul de presiune - lungimea râului îndiguit* (PR_{Dig}) prin raportarea lungimii îndiguite, însumate pentru partea dreaptă și stângă a cursului de apă, la dublul lungimii totale a corpului de apă. De asemenea, se calculează *suprafața albiei majore modificată* prin evaluarea ponderii reducerii suprafeței albiei majore ca urmare a îndiguirii, $PR_{LuncaDig}$.

9. Amenajările cursurilor de apă au drept scop: consolidarea malurilor, recreere, diminuarea vulnerabilității la inundații, eficientizarea utilizării resurselor de apă etc. În cazul în care este cunoscută amploarea amenajării cursului de apă în cadrul localităților, este calculată ca *indicator de presiune – lungimea râului amenajat* ($PR_{UrbCurs}$), prin raportarea lungimii amenajate, însumate pentru partea dreaptă și stângă a cursului de apă, la dublul lungimii totale a corpului de apă.

10. Modificarea *resurselor de apă* a corpurilor de apă râuri se stabilește ca urmare a impactului sumar al factorilor de presiune: *urbanizare* (PR_{UrbRes}), *activități agricole* (PR_{Agri}), *irigare* (PR_{Irig}), *captare* (PR_{Capt}) și *evacuarea apelor* (PR_{Evac}), precum și *transferul de ape din cadrul altor corpuri de apă* (PR_{ResLac}), prin raportarea la volumul sau debitul de apă al corpului de apă respectiv. Impactul *urbanizării* (PR_{UrbRes}), *activităților agricole* (PR_{Agri}), *irigării* (PR_{Irig}), precum și modelarea caracteristicilor hidrologice ale corpului de apă fără date de monitoring hidrologic se evaluează în baza recomandărilor din cadrul Documentului Normativ Național (Determinarea caracteristicilor hidrologice pentru condițiile Republicii Moldova. Normativ în construcții CP D.01.05-2012, ediție oficială.. Volumele de

apă captate (PR_{Capt}), evacuate (PR_{Evac}), precum și transferate din cadrul altor corpuri de apă (PR_{ResLac}) se stabilesc în baza măsurătorilor.

11. Modificările corpurile de apă de suprafața ce reprezintă lacuri (naturale sau de acumulare), se evaluează prin stabilirea suprafeței oglinzii apei modificate, gradul de creșterea și descreșterea temperaturii apei ($^{\circ}C$) ca urmare a funcționării termocentralelor, volumului de apă modificat ca urmare a proceselor de colmatare, și indicatorul care caracterizează procesele de eutrofizare. În cazul lacurilor naturale se vor compara indicatorii pentru ultimii 50-60 ani, iar în cazul lacurilor de acumulare se vor compara datele actuale ale măsurătorilor și datele de proiect. Procedura de stabilire a prezenței eutrofizării este descrisă în Capitolul IV din anexa nr.1 și Capitolul II din anexa nr.2 al Hotărârii Guvernului nr. 736/2020 cu privire la aprobarea Metodologiilor de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și a zonelor sensibile la nutrienți.

12. Modificarea cantitativă a corpurilor apelor subterane este evaluată prin impactul captării apei pentru diverse necesități.

13. Modificarea volumelor de apă și a nivelului apei corpurilor apelor subterane se evaluează prin analiza volumelor de apă captată raportată la rezervele apelor subterane, precum și a variației nivelului apei raportată la nivelul mediu, al acestora cauzată de captarea apei.

**Criterii de stabilire a categoriei de risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu
în dependență de tipul impactului**

1. Pentru valorile indicatorilor de presiune se impun praguri specifice cu scopul de a încadra corpul de apă în categoria respectivă de risc.

2. Criteriile de evaluare a riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor de mediu a corpurilor de apă de suprafață la poluarea din surse de poluare punctiformă și difuză sunt prezentate în tabelul nr. 1:

Tabelul nr. 1

Criteriile de evaluare a riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor de mediu a corpurilor de apă de suprafață la poluarea din surse de poluare punctiformă și difuză

Categorii de Risc	Criterii de Risc			
	evacuarea specifică a apelor uzate, D_{ww}	cota totală a apelor uzate evacuate, S_{ww}	poluarea difuză din agricultură (S_{agri})	poluarea difuză din zootehnie (I_{hus})
Fără Risc	<1	< 0,05	< 0,1	< 0,3
Posibil la Risc	1-1,5	0,05 - 0,1	0,1-0,3	0,3-1
La Risc	>1,5	> 0,1	> 0,3	> 1

3. Criteriile de evaluare a riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor de mediu a corpurilor de apă de suprafață la impactul asupra stării hidromorfologice și a resurselor de apă sub acțiunea lacurilor de acumulare situate pe cursul râului sunt prezentate în tabelul nr. 2:

Tabelul nr. 2

Criterii de evaluare a riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor de mediu a corpurilor de apă de suprafață la impactul asupra stării hidromorfologice și a resurselor de apă sub acțiunea lacurilor de acumulare situate pe cursul râului

Categoriile de Risc	Criterii de Risc	
	lungimea cursului de apă transformată în lacuri de acumulare, $PR_{LungLac}$	volumul de apă modificat sub acțiunea lacurilor de acumulare construite pe curs, $PR_{ResLacCurs}$
Fără Risc	< 10	< 10
Posibil la Risc	10 - 30	10 - 30
La Risc	> 30	> 30

4. Criteriile de evaluare a riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor de mediu a corpurilor de apă de suprafață la impactul efectului pulsatoriu al undelor de la hidrocentrale situate pe râurile mari sunt prezentate în tabelul nr. 3:

Tabelul nr. 3

Criterii de evaluare a riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor de mediu a corpurilor de apă de suprafață la impactul efectului pulsatoriu al undelor de la hidrocentrale

Categoriile de Risc	Criterii de Risc		
	Amplitudinea nivelului zilnic al apei (diferența între nivelul zilnic maxim și nivelul zilnic minim) >1:3* (A_{niv})	Rata de creștere rapidă a nivelului apei râului, > 5 cm/oră (0,08 cm/min) (R_{CrApa})	Rata de descreștere rapidă a nivelului apei râului, > 5 cm/oră (0,08 cm/min) ($R_{DescrApa}$)
Fără Risc	Nu se manifestă sau este observată în 5% din cazuri (circa 20 zile pe an)	Nu se manifestă sau este observată în 5% din cazuri (circa 20 zile pe an)	Nu se manifestă sau este observată în 5% din cazuri (circa 20 zile pe an)
Posibil la Risc	Este observată în 5% - 20% din cazuri	Este observată în 5% - 20% din cazuri	Este observată în 5% - 20% din cazuri
La Risc	Este observată în >20% din cazuri	Este observată în >20% din cazuri	Este observată în >20% din cazuri

*se stabilește valoarea de referință (amplitudinea nivelului apei în regim natural) apoi se calculează valoarea prag conform raportului $\leq 1:3$.

5. În cazul stabilirii modificărilor temperaturii apei corpului de apă-râuri sub acțiunea evacuării apelor din cadrul lacurilor de acumulare, G_{temp} , corpurile de apă fără risc se vor considera cele pentru care temperatura lunară a apei se modifică cu $\leq 1^{\circ}\text{C}$, corpurile de apă posibil la risc vor fi cele cu modificări lunare a temperaturii între $1-3^{\circ}\text{C}$, și la risc vor fi corpurile de apă cu modificări lunare termice $\geq 3^{\circ}\text{C}$.

6. Criteriile de evaluare a riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor de mediu a corpurilor de apă la impactul asupra stării hidromorfologice sunt prezentate în tabelul nr. 4:

Tabelul nr. 4

Criteriile de evaluare a riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor de mediu a corpurilor de apă la impactul asupra stării hidromorfologice

Categoriile de Risc	Criterii de Risc			
	lungimea cursului de apă regularizat, PR_{Reg}	lungimea râului îndiguit, PR_{Dig}	suprafața albiei majore modificată, $PR_{LuncaDig}$	lungimea râului amenajat, $PR_{UrbCurs}$
Fără Risc	< 10%	< 30%	< 15%	< 30%
Posibil la Risc	10-30%	31-50%	15-35%	31-50%
La Risc	> 30%	> 51%	> 35%	> 51%

7. În cazul prezenței datelor de monitoring al calității apei, corpurile de apă de suprafață (râuri, lacuri naturale, de acumulare) ale căror clasă de calitate conform Hotărârii Guvernului nr. 890 / 2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață se încadrează în clasa I și II de calitate sunt clasificate ca fiind fără risc, cele care sunt evaluate la clasa III - V – sunt clasificate ca fiind la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu.

8. În cazul evaluării impactul sumar al *urbanizării* (PR_{UrbRes}), *activităților agricole* (PR_{Agri}), *irigării* (PR_{Irig}), *captării* (PR_{Capt}), *evacuării apelor* (PR_{Evac}), precum și *transferul de ape din cadrul altor râuri și a acumulărilor de apă* (PR_{ResLac}) din cadrul bazinelor hidrografice asupra *resurselor de apă*, corpurile de apă de suprafață fără risc sunt cele ale căror resurse de apă scad cu o pondere de până la 10% sau cresc cu <+20%, posibil la risc sunt cele ale căror resurse se modifică cu -10% - -20%, +30% - +80% și la risc sunt cele cu modificări ale resurselor de apă se reduc sub 30%, sau depășesc 80% din valorile medii multianuale monitorizate sau modelate în baza recomandărilor din cadrul Documentului Normativ Național (Determinarea caracteristicilor hidrologice pentru condițiile Republicii Moldova. Normativ în construcții CP D.01.05-2012, ediție oficială..

9. Pentru corpurile de apă – lacuri, la risc se consideră cele ale căror structuri hidrotehnice sunt în stare deplorabilă (în cazul lacuri de acumulare), ponderea suprafeței oglinzii apei s-a redus sau a crescut cu >40%, ponderea

volumului colmatării depășește 30%, cu ample procese de eutrofizare, posibil la risc sunt cele cu structuri hidrotehnice în stare relativ satisfăcătoare (în cazul lacuri de acumulare), ponderea suprafeței oglinzii apei s-a redus sau a crescut cu 10-40%, ponderea volumului colmatării este în limitele 10-30%, cu vizibile procese de eutrofizare (circa 10-30%) iar cele fără risc sunt asigurate cu structuri hidrotehnice în stare bună, ponderea suprafeței oglinzii apei s-a redus sau a crescut cu $\leq 10\%$, ponderea colmatării este sub 10%, fără procese de eutrofizare. În cazul stabilirii modificărilor temperaturii apei corpului de apă sub acțiunea evacuării apelor din cadrul termocentralelor, corpuri de apă-lacuri fără risc se vor considera cele pentru care temperatura lunară a apei se modifică cu $\leq 1^{\circ}\text{C}$, corpuri de apă-lacuri posibil la risc-lacuri vor fi cele cu modificări lunare a temperaturi între $1-3^{\circ}\text{C}$, și la risc vor fi corpurile de apă cu modificări termice $\geq 3^{\circ}\text{C}$.

10. În cazul aplicării monitoringului hidromorfologic, corpurile de apă râuri se încadrează în grupele de risc conform criteriilor din tabelul nr. 5.

Tabelul nr. 5

Criterii de evaluare a riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor de mediu a corpurilor de apă - râuri în cazul prezenței monitoringului hidromorfologic

Categorii de Risc	Criterii de Risc
Fără Risc	Corpul de apă se încadrează în clasa de calitate I sau <30% din lungimea totală a corpului de apă se încadrează în clasa de calitate a condițiilor hidromorfologice 3-5
Posibil la Risc	Insuficiența informațiilor; sau <70% din lungimea totală a corpului de apă se încadrează în clasa de calitate a condițiilor hidromorfologice 3-5 și <30% din lungimea totală a corpului de apă se încadrează în clasa de calitate a condițiilor hidromorfologice 4-5
La Risc	>70% din lungimea totală a corpului de apă se încadrează în clasa de calitate a condițiilor hidromorfologice 3-5 sau >30% din lungimea totală a corpului de apă se încadrează în clasa de calitate a condițiilor hidromorfologice 4-5

11. În cazul aplicării monitoringului hidromorfologic, corpurile de apă - lacuri ce se încadrează în clasa de calitate 1 și 2 sunt fără risc, 3 – posibil la risc, 4-5 la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu.

12. Categoria de risc de neatingerea a obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă subterane se stabilește în baza analizei datelor de monitoring asupra calității apelor subterane precum și cerințelor de calitate și valorilor prag

pentru poluanți în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 931 /2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane. Corpurile de apă ale căror indicatori nu depășesc valorile de referință sunt clasificate ca fiind fără risc, iar cele cu indicatori peste acestea sunt la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu. Procedura de evaluarea a stării chimice a apelor subterane este descrisă în secțiunea 1, capitolul III, al Hotărârii Guvernului nr. 931 /2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane.

Structura -cadru a raportului privind analiza presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra stării corpurilor de apă

1. *Partea introductivă*

- 1.1. introducere
- 1.2. argumentarea necesității
- 1.3. scop
- 1.4. obiective
- 1.5. rezumat al caracteristicilor specifice districtului bazinului hidrografic).

2. *Partea narativă*

2.1. capitol cu indicarea metodelor aplicate (metode, modele, indicatori, criterii, etc.) și datelor utilizate (datele din cadrul rețelei de monitoring, date cu privire la captarea, utilizarea evacuarea apei, etc.), incertitudinile ce pot defini nesiguranța evaluării presiunilor, impactului și identificării corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu.

2.2. capitol cu informații cu privire la identificarea și analiza presiunilor, inclusiv celor semnificative, impactul acestora asupra corpurilor de apă, lista presiunilor semnificative, surselor principale ce le determină, altele după caz. Capitolul va conține rezultatele evaluării poluării din surselor de poluare punctiformă, difuză, precum și a presiunilor hidromorfologice, analizei altor tipuri de presiuni ale activităților umane asupra stării apei, după caz.

2.3. capitol cu identificarea corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu, inclusiv tabele cu indicarea numărului, ponderii, precum și lungimii și ponderii din total a corpurilor de apă la diferite categorii de risc.

3. *Concluzii, recomandări și bibliografie*

4. *Anexe (după caz).* În cadrul raportului se vor include următoarele hărți (fără a se limita doar la acestea):

- 4.1. hărți ale districtului bazinului hidrografic,
- 4.2. hărți ale corpurilor de apă,

- 4.3. hărțile ale populației (număr și densitate pe localități) raportate la bazinele corpului de apă
- 4.4. hărțile ale numărului populației conectate la sistemul de alimentare cu apă și canalizare la nivele de localitate și corp de apă raportate la bazinele corpului de apă
- 4.5. hărțile ale volumului total al apelor captate, furnizate, evacuate la nivele de localitate și corp de apă,
- 4.6. hărțile ale cantității substanțelor poluante evacuată în corpul de apă de la surse de poluare difuză și punctiformă, fertilizanților, pesticidelor utilizate în agricultură în limitele bazinului corpului de apă,
- 4.7. hărțile ale numărul de lacuri de acumulare construite pe curs, digurilor de dreapta și stânga pentru corpuri de apă,
- 4.8. hărți privind utilizarea terenurilor,
- 4.9. hărți cu principalele tipuri de presiuni și impact,
- 4.10. hărțile la corpurilor de apă la diferite categorii de risc
- 4.11. alte hărți după caz.

Anexa nr. 7
la Metodologia privind analiza presiunilor
și evaluarea riscurilor antropice în cadrul
districtelor bazinelor hidrografice

**Formular tip pentru generalizarea datelor despre impactul antropic asupra corpurilor de apă de suprafață și riscul
neatingerii obiectivelor de mediu**

Corpul de apa		Impactul poluării	Impactul asupra stării hidromorfologice și hidrologice	Evaluarea riscului final
Cod				
Tip				
Nume				
Lungime, km				
	Districtul bazinului hidrografic			
	Evacuarea apelor uzate/ inclusiv epurate, mii m ³			
	Evacuarea apelor uzate industriale / inclusiv periculoase, mii m ³			
	evacuarea specifică a apelor uzate, D_{ww}			
	cota totală a apelor uzate evacuate, S_{ww}			
	poluarea difuză din agricultură, S_{agri}			
	Îngrășăminte utilizate, inclusiv pesticide, t			
	poluarea difuză din zootehnie, I_{hus}			
	Lista substanțelor organice ce depășesc clas II de poluare			
	Lista substanțelor nutritive ce depășesc clas II de poluare			
	Lista substanțelor periculoase ce depășesc valori limită			
	Lungimea cursului de apă transformată în lacuri de acumulare, $PR_{LungLac}$			
	Volumul de apă modificat sub acțiunea lacurilor de acumulare construite pe curs, $PR_{ResLacCurs}$			
	Gradul de creștere sau descreștere a temperaturii apei G_{temp}			
	Lungimea cursului de apă regularizat, PR_{Res}			
	Lungimea râului îndiguit, PR_{Dig}			
	Lungimea râului amenajat, $PR_{UrbCurs}$			
	densitatea canalelor de irigare raportată la suprafața bazinului			
	Amplitudinea nivelului de apă, cm A_{niv}			
	Rata de creștere nivelului de apă, cm/min R_{CrApa}			
	Rata descreștere nivelului de apă, cm/min $R_{DescrApa}$			
	Impactul urbanizării, PR_{UrbRes}			
	Impactul activităților agricole, PR_{Agri}			
	Impactul irigațiilor, PR_{Irig}			
	Impactul captării, PR_{Capt}			
	Impactul evacuării apelor, PR_{Evac}			
	Transferul de ape din cadrul altor râuri și a acumulărilor de apă PR_{ResLac}			
	Clasa de calitate a corpului de apă			
	Cauzat de impactul poluării			
	Cauzat de modificări hidromorfologice			
	Cauzat de modificări hidrologice			
	Final			

*Anexa nr. 8
la Metodologia privind analiza presiunilor
și evaluarea riscurilor antropice în cadrul
districtelor bazinelor hidrografice*

**Formular tip pentru generalizarea datelor despre impactul antropic asupra corpurilor de apă lacuri și riscul neatingerii
obiectivelor de mediu**

Corpul de apa				Impactul poluării							Impactul asupra stării hidromorfologice			Evaluarea riscului final	
	Cod														
	Tip														
	Nume														
	Suprafața, km														
	Districtul bazinului hidrografic														
	Evacuarea apelor uzate/ inclusiv epurate, mii m3														
	Evacuarea apelor uzate industriale / inclusiv periculoase, mii m3														
	evacuarea specifică a apelor uzate, D_{ww}														
	cota totală a apelor uzate evacuate, S_{ww}														
	poluarea difuză din agricultură, S_{agri}														
	Îngrășăminte utilizate, inclusiv pesticide, t														
	poluarea difuză din zootehnie, I_{ms}														
	Lista substanțelor organice ce depășesc clas II de poluare														
	Lista substanțelor nutritive ce depășesc clas II de poluare														
	Lista substanțelor periculoase ce depășesc valori limită														
	Suprafața oglinzii apei modificată														
	Volumul de apă modificat ca urmare a colmatării														
	Gradul de creștere sau descreștere a temperaturii apei														
	procesele de eutrofizare														
	Starea structurilor hidrotehnice (in cazul lacurilor de acumulare)														
	Clasa de calitate a corpului de apă														
	Cauzat de impactul poluării														
	Cauzat de modificări hidromorfologice														
	Cauzat de modificări hidrologice														
	Final														

*Anexa nr. 9
la Metodologia privind analiza presiunilor
și evaluarea riscurilor antropice în cadrul
districtelor bazinelor hidrografice*

Formular tip pentru generalizarea datelor despre impactul antropic asupra corpurilor de apă subterană și riscul neatingerii obiectivelor de mediu

Corpul de apa					Impactul poluării				Impactul asupra volumelor de apă			Evaluarea riscului final			
Cod	Tip	Nume	Suprafața, km	Districtul bazinului hidrografic	Lista substanțelor organice ce depășesc valori limită	Lista substanțelor nutritive ce depășesc valori limită	Lista substanțelor periculoase ce depășesc valori limită	Prezența surselor de poluare punctiforme	Prezența surselor de poluare difuze	Rezervele stabilite	Volumul captat ale apelor subterane	Pondereea volumului captat	Cauzat de impactul poluării	Cauzat de modificări ale volumelor de apă	Final

Nota informativă
la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei privind
analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor
bazinelor hidrografice

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice a fost elaborat de către Ministerul Mediului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice rezultă din prevederile:

- Planului Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, Capitolul 27 Mediu și schimbări climatice, pct. 31 „proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și riscurilor antropice asupra stării corpurilor de apă” – termen de aprobare noiembrie 2024.
- Legii nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între RM, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (în continuare UE) și statele membre ale acestora, pe de altă parte. Potrivit anexei XI al Acordului de Asociere RM - UE, Republica Moldova se angajează să își apropie progresiv legislația națională în domeniul protecției și gestionării apei de prevederile stipulate în: Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Concomitent, în raportul Raportul de progres al Comisiei Europene pentru anul 2023, este reiterată necesitatea de „*consolidare a punerii în aplicare și îmbunătățirii legislației, cu accent pe legislația orizontală, protecția naturii, gestionarea apei*”, iar la domeniul *resurse de apă* este remarcată alinierea legislației la Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru normativ de politică comunitară în domeniul apei, dar și necesitatea de continuare a alinierii la alte componente din aquis-ul UE.

Totodată, acțiunile care au condiționat elaborarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice, sunt axate pe unificarea și îmbunătățirea abordării la nivel național privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice asupra stării corpurilor de apă, având ca rezultat identificarea și clasificarea corpurilor de apă ca prezentând riscul de a nu îndeplini obiectivele de mediu, și ulterior determinarea măsurilor ce se impun pentru redresarea situației.

Suplimentar, în procesul de desfășurare a self-screening-ului au fost identificate, aspecte reflectate în Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul

apei, care necesită a fi transpuse în legislația națională și implementate în vederea consolidării procesului de gestionare a resursei de apă și îmbunătățirea treptată a calității acesteia.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice transpune prevederile *Directivei 2000/60/CE a Parlamentului și a Consiliului din 23.10.2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei*.

Astfel, pct.1 al Metodologiei stabilește domeniul de reglementare al acesteia, care se referă la stabilirea modalităților de identificare și analiză a presiunilor și evaluare a riscurilor și impactului activităților antropice asupra stării corpurilor de apă de suprafață și subterane și stabilirea modului de identificare a corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu, în conformitate cu art. 5 din Directiva 2000/60/CE.

Totodată, proiectul de act normativ preia și armonizează și unele elemente ale Anexei nr. II din Directivă, în special ceea ce ține de (1) identificarea presiunilor antropice, (2) identificarea poluărilor semnificative și (3) evaluarea impactului antropic pentru apele de suprafață (pct. 1.4) – transpuse în (1) pct. 9 și 14 din Metodologie, (2) în pct. 2-6 din Anexa nr. 3 la Metodologie, și respectiv (3) pct. 20-26 din Metodologie. Referitor la apele subterane, proiectul de act normativ transpune prevederile pct. 2.3 din Anexa nr. II, referitor la analiza impactului activității umane asupra apelor subterane, prin pct. 18 din Metodologie, și prevederile pct. 2.4 referitor la analiza impactului modificărilor în nivelul apelor subterane – transpuse în pct. 11 din Anexa nr. 4 la Metodologie. Transpunerea este realizată în conformitate cu recomandările *Ghidului Nr. 3. Analiza presiunilor și impacturilor*, elaborat de Grupul de lucru IMPRESS pentru a sprijini implementarea Directivei 2000/60/EC.

În context, menționăm că transpunerea și implementarea Directivei 2000/60/UE este importantă în scopul realizării angajamentelor Republicii Moldova, ce rezultă din Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, Capitolul 16 „Mediul înconjurător”, Anexa XI ale Acordului de Asociere RM-UE.

Pentru a demonstra gradul de compatibilitate a proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice cu Directiva 2000/60/UE a fost elaborat tabelul de concordanță.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Urmare a lacunelor și deficiențelor identificate în procesul de gestionare și monitoring a resurselor de apă și în vederea asigurării transpunerii dinamice a Directivei 2000/60/UE precum și respectării angajamentelor asumate de către Republica Moldova

pe plan internațional, se impune necesitatea elaborării și aprobării Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice.

Documentul elaborat stabilește etapele și modalitățile de identificare și analiză a presiunilor și evaluare a riscurilor și impactului activităților antropice asupra stării corpurilor de apă, precum și modul de identificare a corpurilor de apă la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu, în calitate de indicator primordial al gradului de impact al activității antropice asupra stării corpurilor de apă. În acest sens, sunt stabilite trei clase de risc a corpurilor de apă și în dependență de clasa atribuită, vor fi stabilite sau revizuite obiectivele de mediu, programul de monitorizare a caracteristicilor hidrogeologice (pentru apele subterane) hidrologice/ hidromorfologice, hidrobiologice și hidrochimice (pentru apele de suprafață) dar și a activității umane (captarea, utilizarea, evacuarea apelor, etc.), precum și măsurile și acțiunile de bază și suplimentare ce trebuie întreprinse pentru atingerea obiectivelor de mediu și îmbunătățirea sau menținerea statutului corpului de apă, aplicarea excepțiilor de la atingerea obiectivelor de mediu.

Anexele la Metodologie prezintă indicatorii de evaluare a presiunii și impactului surselor de poluare asupra stării calitative a corpurilor de apă, asupra stării hidromorfologice și hidrologice a corpurilor de apă și modalitatea de calcul a acestora, precum și criteriile de stabilire a categoriei de risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu în dependență de tipul impactului. Suplimentar sunt prezentate recomandări privind structura raportului privind analiza presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra stării corpurilor de apă și formularul-tip pentru generalizarea datelor despre impactul antropic asupra corpurilor de apă de suprafață și riscul neatingerii obiectivelor de mediu.

Astfel, aceste prevederi vin să contribuie la consolidarea procesului de monitoring a resurselor de apă, implementarea cu succes a planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice, precum și la preluarea celor mai bune practici aplicabile la nivelul Uniunii Europene.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea acestui proiect nu implică costuri și nu necesită alocarea resurselor financiare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice se încadrează în prevederile Legii apelor nr. 272/2011.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost publicat și poate fi accesat

pe pagina web oficială a Ministerului Mediului (compartimentul „*Transparența decizională*”, directoriul *Anunțuri de inițiere a elaborării deciziilor*”) și pe portalul guvernamental particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12356. La data de 2.07.2024 proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice (număr unic 556/MM/2024) a fost lansat în avizare oficială, fiind plasat inclusiv pe portalul guvernamental www.particip.gov.md (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12765). La data de 15.08.2024 proiectul a fost lansat în reavizare oficială, fiind plasat inclusiv pe portalul guvernamental particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13018.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii a fost supus expertizei anticorupție, iar prin scrisoarea nr. 06/2/13447 din 12.08.2024, Centrul Național Anticorupție a remis Raportul de expertiză anticorupție cu propuneri, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul hotărârii a fost supus expertizei de compatibilitate, iar prin scrisorile nr. 31/02-126-7771 din 11.07.2024 și nr. 31/02-69-9242 din 15.08.2024, Centrul de Armonizare a Legislației a remis avizele cu propuneri, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii a fost supus expertizei juridice, iar prin scrisorile nr. 04/2-6678 din 17.07.2024 și nr. 04/2-7808 din 20.08.2024, Ministerul Justiției a remis avizele cu propuneri, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, dat fiind faptul că nu reglementează activitatea de întreprinzător, nu conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia și nu prevede reorganizări și reforme structurale sau instituționale ale autorităților ori ale instituțiilor publice. Prin urmare, proiectul nu cade sub incidența Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Ministru

Sergiu LAZARENCU

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice (număr unic 556/MM/2024)

Nr. crt.	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
1.	Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/10890 din 03.07.2024)	Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări. Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.	<i>Se acceptă.</i>
2.	Ministerul Afacerilor Externe (nr. DI/3/041.1-7231 din 09.07.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri	<i>Se ia act.</i>
3.	Academia de Științe a Moldovei (nr. 403-14/7 din 10.07.2024)	În conținutul documentului propunem următoarele redactări și completări:	

- În anexa nr. 1 intitulată "Lista generalizată a activităților antropice (per tipuri de presiune), care pot modifica starea calitativă și cantitativă a corpurilor de apă de suprafață și subterane", de bifat în coloana "lacuri" activitățile care sunt excluse (sunt indicate cu semnul "-"), dar în realitate au potențial de modificare a stării calitative și cantitative a lacurilor.

- Spre exemplu, trebuie de bifat pentru lacuri la grupa factorilor "Poluare din surse punctiforme și difuze" (1) poziția piscicultura (1.4), mai ales în cazul când se aplică creșterea intensivă sau superintensivă în lacuri prin utilizarea tehnologiilor de furajare, îngrășare, tratare medicamentoasă; gunoiști (inclusiv neautorizate) (1.8) - în special în cazul când au loc scurgeri de poluanți în lacuri împreună cu apele meteorice ce spală aceste gunoiști); transport (1.9) - poluarea cu carburanți, uleiuri etc. în cazul transportului acvatic dotat cu motoare cu ardere internă.

- La grupa factorilor "Modificarea regimului hidrologic" (2), de asemenea, trebuie de concretizat care presiuni au influență negativă de modificare și care nu exercită influență negativă asupra stării lacurilor (spre exemplu nu este clar de ce nu sunt bifate așa presiuni care exercită modificări de regim hidrologic al lacurilor de acumulare ca: reglarea debitului; hidroenergetica, piscicultura, răcirea (CTE) etc.).

- Pentru ape subterane la grupa factorilor "Modificarea regimului hidrologic" trebuie suplimentar de bifat poziția reglarea debitului (2.2), hidroenergie (2.3).

- Necesitatea revizuirii prezenței sau absenței factorului cu potențial modificativ asupra lacurilor de acumulare este evidentă și la grupa "Modificarea morfologiei albiei" (3) - Menținere (adâncirea /curățirea albiei), extracția pietriș / prundiș / nisip (3.5), lucrări de canalizare, canale de derivație, construcții hidrotehnice pe curs (baraje, stăvilare) și lacuri de acumulare, iazuri pe curs (3.9), etc.

Se acceptă.

Au fost operate modificări prin bifarea pozițiilor recomandate.

Se acceptă.

Au fost operate modificări prin bifarea pozițiilor recomandate.

Se acceptă.

Au fost operate modificări prin bifarea pozițiilor recomandate.

Se acceptă.

Au fost operate modificări prin bifarea pozițiilor recomandate.

Se acceptă.

Au fost operate modificări prin bifarea pozițiilor recomandate.

- În Anexa nr. 2, ultima coloană din tabel intitulată "Impactul sau modificările corpurilor de apă" pentru activități sau factori de presiune precum centralele termoelectrice de adăugat următoarea formulare: "regim termic, regim de oxigen modificat, modificări în procesele biochimice, în starea calitativă și cantitativă a faunei și florei acvatice".

- În Anexa tr. 5, pct. 8 trebuie de inclus următoarea formulare "În cazul evaluării impactul sumar al urbanizării (PRUrbRes), activităților agricole (PRAgri), irigațiilor (PRIrig), captării (PRCap), evacuării apelor (PREvac), precum și transferul de ape din cadrul altor râuri și a acumulărilor de apă (PRResLac) din cadrul bazinelor hidrografice asupra resurselor de apă, corpurile de apă de suprafață fără risc sunt cele ale căror resurse de apă scad cu o pondere de până la 10% sau cresc cu <+20%, posibil la risc sunt cele ale căror resurse se modifică cu -10%, -20%, +30% , +80% și la risc sunt cele cu modificări ale resurselor de apă ce se reduc sub 30%, sau depășesc 80% din valorile medii multianuale monitorizate (care provoacă modificarea parametrilor fizico-chimici și biologici: regim termic, gazos, diminuarea suspensiilor și aluviunilor cu >40-80%, sporirea abundenței dezvoltării macrofitelor cu >50-90%, influențând negativ procesele de producție-destrucție, de autoepurare și poluare secundară), sau modelate în baza recomandărilor din cadrul Documentului Normativ Național.

- În tabelul din Anexa tr. 8, la rubrica "Impactul asupra stării hidromorfologice" de inclus "modificarea sau metamorfizarea componentei chimice a apelor".

Este plauzibil faptul că s-a pus drept scop, prin intermediul metodologiei propuse spre expertizare, unificarea și îmbunătățirea abordării la nivel național privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice asupra stării corpurilor de apă, având ca obiectiv identificarea și clasificarea

Se acceptă.

A fost adăugată sintagma recomandată.

Nu se acceptă.

Explicație:

Indicatorii punctului 8 se refera doar la starea cantitativă a resurselor de apa iar informația din paranteze se refera la starea chimica, biologica, indicatorii pentru starea chimica și biologica sunt analizați în alte compartimente

Nu se acceptă.

Explicație:

La rubrica „Impactul asupra poluării,, se cer elementele ce depășesc clasa II de poluare iar la rubrica „Evaluarea riscului final,, se cere „Clasa de calitate a corpului de apa” respectiv „modificarea sau metamorfizarea

		stării corpurilor de apă și ulterior determinarea măsurilor ce se impun pentru redresarea situației.	componenței chimice a apelor” ar fi o dublare
4.	Centrul de Armonizare a Legislației (nr. 31/02-126-7771 din 11.07.2024)	<p>b) Obiecții privind compatibilitatea cu Directiva 2000/60/CE</p> <p>Menționăm că, un șir de noțiuni de proiectul național se regăsesc deja în art. 2 și art. 38, alin. (2) lit. b) din Legea apelor nr. 272/2011, după cum urmează: „ape subterane”, „corp de apă de suprafață”, „corp de apă subterană”, „eutrofizare”, „lac”, „lac de acumulare”, „modificare hidromorfologică”, „poluare a apei”, „substanțe periculoase”, „starea unei ape subterane” sau în pct. 3 al HG nr. 890/2013, cum ar fi: „stare a unei ape de suprafață”, „stare bună a unei ape de suprafață”, precum și în pct. 4 din HG nr. 931/2013 (noțiunea de „stare bună a unei ape subterane”). Astfel, în vederea evitării dublării noțiunilor din același domeniu de politici, se propune excluderea acestora din proiectul național.</p> <p>III. Respectarea mecanismului de armonizare</p> <p>a) Obiecții privind clauza de armonizare</p> <p>Astfel, ținând cont de recente modificări operate la Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018, în conformitate cu HG nr. 447/2024, în temeiul pct. 31, subpct. 2), clauza de armonizare urmează a fi modificată și expusă în următoarea redacție: „Prezenta Hotărâre transpune art. 5 și pct. 1.4 - 1.5, pct. 2.3 - 2.5 din Anexa II a Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (CELEX: 32000L0060), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 327 din 22 decembrie 2000, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2014/101/UE a Comisiei din 30 octombrie 2014 de modificare a Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p> <p>Noțiunile enumerate au fost excluse din proiectul național.</p> <p><i>Se acceptă.</i></p> <p>Clauza de armonizare a fost expusă în redacția propusă.</p>

de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.”

b) Obiecții privind Nota informativă

Nota Informativă la proiect urmează a fi revăzută și expusă ca Notă de fundamentare, potrivit Anexei nr. 1 la Legea nr. 100/2017, iar compartimentul 5 al acesteia va reflecta întreaga informație relevantă aspectelor de compatibilitate cu Directiva 2000/60.

c) Obiecții privind Tabelul de concordanță

Tabelul de concordanță al proiectului național nu corespunde în totalitate cerințelor legale stabilite pentru acesta în măsura în care nu reflectă clar conținutul proiectului național, astfel se impune revizuirea acestuia potrivit instrucțiunilor de completare, stabilite de Anexa nr. 3 la HG nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene. Este important de a respecta delimitarea articolelor, numerelor, punctelor/aliniatelor din rubricile Tabelului de concordanță, pentru a insera corespondentul proiectului național prezentat spre examinare cu cel al actului UE, astfel, se vor revizui rubricile nr. 6 și nr. 7, care vor reflecta corespondența fiecărui

Nu se acceptă.

Explicație.

Modificările aduse Legii nr. 100/2017 privind actele normative, conform Legii nr. 49 din 21 martie 2024, care reglementează formatul notei informative (denumită conform noilor modificări notă de fundamentare), au intrat în vigoare la data de 5 iulie 2024. În același timp, proiectul supus expertizei anticorupție a fost înregistrat în ședința secretarilor generali la data de 1 iulie 2024 cu numărul unic 565/MM/2024, guvernându-se după normele juridice privind formatul notei informative în vigoare la acea dată.

Se acceptă.

Tabelul de concordanță a fost revizuit conform recomandărilor.

		<p>articol/alineat/paragraf, în parte, a actului UE cu normele actului național prin reflectarea gradului de compatibilitate.</p> <p style="text-align: center;">IV. Concluzii</p> <p>Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, se va asigura revizuirea proiectului și documentelor anexate prin prisma observațiilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate.</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p> <p>Setul de acte a fost revizuit conform recomandărilor prezentate.</p>
5.	Ministerul Sănătății (nr. 09/2716 din 11.06.2024)	Lipsa de propuneri și obiecții.	<i>Se ia act.</i>
6.	Ministerul Afacerilor Interne (nr. 41/2924 din 15.07.2024)	<p>La proiectul hotărârii Guvernului.</p> <p>La pct. 29, întru respectarea normelor de tehnică legislativă, propunem substituirea textului „conform anexei 7, anexei 8 și anexei 9” cu textul „conform anexelor 7-9”.</p> <p>La pct. 31, în condițiile în care culorile prin care se evaluează riscurile de neîndeplinire, de către un corp de apă, a obiectivelor de mediu sunt enumerate în pct. 30, considerăm judicios excluderea, din cuprinsul acestuia a textului „,prin culoare verde – fără risc, culoare roșie – la risc”. Or, acestea vor fi prezentate într-un punct aparte, prin corelarea prevederilor acestuia cu pct. 13 și 14 din regulamentul cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 931/2013.</p> <p>Subsidiar, atragem atenția că, în anexa nr. 4 din Hotărârea nr. 145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, care prezintă Lista autorităților administrative din subordinea Ministerului Mediului, este inclusă Agenția „Apele Moldovei” și nu Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”. Totodată, la aceeași denumire face referire și Hotărârea Guvernului nr. 882/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p> <p>Textul a fost substituit conform recomandării.</p> <p><i>Se acceptă.</i></p> <p>Textul a fost exclus conform recomandării.</p> <p><i>Se acceptă.</i></p> <p>Denumirea instituției a fost ajustată.</p>

		„Apele Moldovei”, structurii și efectivului-limită ale acesteia, în varianta în vigoare din 19.04.2024. Astfel, se impune ajustarea denumirii acesteia.	
7.	Ministerul Justiției (nr. 04/2-6678 din 17.07.2024)	<p>La proiectul hotărârii:</p> <p>1. La pct. 1 din proiect, cuvintele „conform anexei” se vor substitui cu textul „(se anexează)”, conform uzanțelor normative.</p> <p>2. În conformitate cu art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Proiectul hotărârii Guvernului este elaborat în temeiul art. 19 alin. (22) din Legea apelor nr. 272/2011. Este de menționat că, potrivit art. II alin. (1) din Legea nr. 352/2023 pentru modificarea Legii apelor nr. 271/2011, prevederile art. 19 alin. (22) vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2026. Prin urmare, în proiectul hotărârii se va indica expres că, prezenta hotărâre intră în vigoare la 1 ianuarie 2026.</p> <p>La proiectul Anexei:</p> <p>3. Anexa se va completa cu parafa de aprobare cu următorul cuprins: „Aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. ____ / ____”.</p> <p>4. În conformitate cu art. 52 alin. (2) și (3) din Legea nr. 100/2017, punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de 1 punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Ținând cont de prevederea legală</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p> <p><i>Se acceptă.</i> Proiectul hotărârii de Guvern a fost completat cu prevederea privind data intrării în vigoare.</p> <p><i>Se acceptă.</i> Anexa a fost completată.</p> <p><i>Se acceptă.</i> Elementele structurale ale documentului au fost renumerotate.</p>

enunțată, elementele structurale din proiectul anexei se vor renumerota (obiecție valabilă și la Anexele nr. 4 și nr. 6).

5. Prevederea care se propune la pct. 3, în conformitate cu care analiza presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra stării corpurilor de apă se efectuează de către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei” cu participarea membrilor Comitetului districtului bazinului hidrografic în condițiile art. 10, nu pliază cu norma indicată la art. 9 și 10 din Legea nr. 272/2011, or, potrivit art. 9 din Legea nr. 272/2011, Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei” nu are asemenea competențe. În aceeași ordine de idei, menționăm că nici Comitetul districtului bazinului hidrografic nu are asemenea atribuții. În conformitate cu art. 3 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune; proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia. Prin urmare, întru respectarea prevederii legale enunțate, anterior aprobării prezentei hotărâri, art. 9 și 10 din Legea nr. 272/2011 urmează a fi modificate corespunzător.

6. Cu titlu de recomandare, propunem ca prevederile de la pct. 4 prin care se propune instituirea grupurilor de lucru pentru fiecare district al bazinului hidrografic și aprobarea prin ordinul ministrului mediului a componenței nominale a grupului de lucru, să fie indicate în proiectul hotărârii Guvernului și nu în anexa acesteia.

Se acceptă.

Au fost operate modificări privind autoritatea responsabilă de elaborarea analizei impactului presiunilor și riscurilor antropice.

Se acceptă.

Prevederile au fost transferate în proiectul hotărârii Guvernului.

		<p>7. La pct. 11, textul „anexei 1 și anexei 2” se va substitui cu textul „anexei nr. 1 și nr. 2” (obiecție similară și la anexele nr. 3, nr. 4, nr. 5 și nr. 6) .</p> <p>8. La pct. 15, referința la anexele Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2013, se va substitui cu referința la anexele concrete or, lista substanțelor organice, nutritive și periculoase și valorile prag pentru ele nu este indicată în anexele nr. 2 și nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 890/2013. Totodată, se va exclude denumirea hotărârii Guvernului or, în text se face referință la regulamentul care este aprobat prin hotărârea enunțată.</p> <p>9. La pct. 19, textul „cap. IV” se va substitui cu textul „Capitolul IV”.</p> <p>10. Potrivit normelor de tehnică legislativă, dacă se face trimitere la mai mult de două elemente structurale consecutive, enumerarea se redă după următorul 2 exemplu: „art. 2-4”. Prin urmare, la pct. 29, textul „conform anexei 7, anexei 8, și anexei 9” se va substitui cu textul „conform anexelor nr. 7-9”.</p> <p>11. La pct. 34: 1) Menționăm că la art. 14 din Legea apelor nr. 272/2011 nu se face referință la „Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor”. Prin urmare, se va exclude referința la articolul enunțat. Totodată, menționăm că, potrivit pct. 2 ultimul alineat din Conceptul Sistemului Informațional Automatizat „Cadastrul de Stata al Apelor”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 491/2019, SIA CSA formează Cadastrul de stat al apelor, care reprezintă o totalitate de date sistematizate despre următoarele obiecte: rețeaua hidrografică; corpurile de apă; construcțiile</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. A fost rectificată trimiterea la anexe, cu indicarea numărului anexeii.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Prevederea privind necesitatea introducerii rezultatelor analizei presiunilor și evaluării impactului asupra stării corpurilor de apă în SIA CSA a fost exclusă.</p>
--	--	--	--

hidrotehnice; zonele și fâșiile de protecție; zonele protejate conform Directivei nr. 2000/60/CE din 23 octombrie 2000 privind stabilirea unui cadru de politică comunicară în domeniul resurselor de apă; captările și deversările de apă; bilanțul apei; managementul bazinal. Ținând cont că, „rezultatele analizei presiunilor și evaluării impactului asupra stării corpurilor de apă” nu fac parte din Sistemul informational automatizat „Cadastrul de stat al apelor”, rezultă că rezultatele enunțate nu pot fi incluse în SIA CSA anterior modificării Hotărârii Guvernului nr. 491/2019.

2) În partea ce ține de includerea rezultatelor analizei presiunilor și evaluării impactului antropic asupra stării corpurilor de apă în planurile de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice conform art. 19 din Legea nr. 272/2011, menționăm că nici în redacția în vigoare, nici în redacția care se propune prin proiectul cu numărul unic 565/MM/2024 nu se face referință la rezultatele analizei presiunilor asupra stării corpurilor de apă, prin urmare, proiectul cu numărul unic 565/MM/2024 urmează a fi completat cu prevederi în acest sens.

12. *La Anexa nr. 1 la Metodologie:*

1) Ținând cont de prevederile art. 42 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, în conformitate cu care denumirea actului normativ reprezintă numirea generică a actului în funcție de categoria acestuia, de autoritatea emitentă și de obiectul reglementării exprimat sintetic, în denumirea Anexei nr. 1 la Metodologie, textul („lista se va completa după caz)” se va exclude ca fiind excedentă, menționi în acest sens, urmează a fi indicate în nota informativă (obiecție valabilă și la Anexa nr. 2 la Metodologie).

2) Ținând cont că poziția 5 are o singură subpoziție, aceasta nu se va numerota.

Se acceptă.

Capitolul IV al Metodologiei a fost revizuit și redactat.

Se acceptă.

Textul a fost exclus.

Se acceptă.

		<p>13. În conformitate cu art. 49 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului. Prin urmare, la Anexa nr. 4 la Metodologie, textul „cap. IV anexa I și cap. II, anexa II” se va substitui cu textul „Capitolul IV din anexa nr. 1 și Capitolul II din anexa nr. 2”. 3</p> <p>14. <i>La Anexa nr. 5:</i></p> <p>1) La pct. 2, textul „tabelul 1” se va substitui cu textul „tabelul nr.1” (obiecție similară și la tabelele nr. 2, nr. 3, nr. 4, nr. 5).</p> <p>2) Semnul grafic se va substitui cu indice.</p> <p>3) La pct. 13, se va revizui referința la zone sensibile la nitrați ca fiind la risc de neîndeplinire a obiectivelor de mediu, or, în Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 („Metodologia de identificare și desemnare a zonelor sensibile la nutrienți”) se face referință la obiectivele de mediu.</p> <p>15. La denumirea Anexei nr. 6 la Metodologie, cuvintele „Structura recomandată” nu corespund limbajului normativ, prin urmare se vor substitui cu cuvintele „Structura-cadru”.</p>	<p><i>Se acceptă.</i> Textul a fost substituit.</p> <p><i>Se acceptă.</i> Au fost operate modificări.</p> <p><i>Se acceptă.</i></p> <p><i>Se acceptă.</i></p> <p><i>Se acceptă.</i> Au fost operate modificări.</p>
8.	Ministerul Finanțelor (<i>nr. 07/5-03/277/1122 din 17.07.2024</i>)	Lipsa de propuneri și obiecții.	<i>Se ia act.</i>
9.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (<i>nr. 04-3787 din 18.07.2024</i>)	Cu referire la partea dispozitivă a proiectului Hotărârii, propunem completarea acesteia cu un punct suplimentar, conform căruia Metodologia aprobată de Guvern va intra în vigoare începând cu data de 01.01.2026 astfel, asigurându-se coerența între proiectul hotărârii de Guvern menționat supra și prevederile din subsolul art. 19 alin. (2) din Legea apelor nr.	<i>Se acceptă.</i> Proiectul hotărârii de Guvern a fost completat cu prevederea privind data intrării în vigoare.

		272/2011 or, reieșind din prevederile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ.	
10.	Ministerul Agriculturii și Industrii Alimentare (nr. 2024PHG-2395 din 31.07.2024)	<p>La Metodologie:</p> <p>De ordin general, observăm că din conținutul Metodologiei se deduce că aceasta servește la obținerea anumitor date necesare elaborării Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic, în special pentru părțile componente prevăzute la articolul 19 alineatul (2) literele f), g) și e) din Legea apelor nr. 272/2011. Avînd în vedere că Planul menționat se elaborează de către Ministerul Mediului, considerăm că nu se justifică ca metodologia care contribuie la elaborarea sa să fie aprobată de către Guvern.</p> <p>La pct. 5, atragem atenția că noțiunile de „comitet al districtului bazinului hidrografic”, „corp de apă de suprafață”, „corp de apă subterană”, „eutrofizare”, „lac”, „lac de acumulare”, „modificare hidromorfologică”, „poluare a apei”, „substanțe periculoase”, „starea apelor de suprafață”, „starea apelor subterane” sunt definite în articolele 2 și 38 din Legea apelor nr. 272/2011. Întrucît, noțiunile din proiect au același sens cu noțiunile din Legea apelor, care de altfel servește temei juridic pentru proiectului supus avizării, pentru a evita paralelismul între conținutul a două acte normative și din considerente de economie de text, apreciem necesar excluderea acestor noțiuni.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Explicație:</p> <p>Art.19, alineatul 2² din Legea apelor nr. 272/2011, prevede că procedura de analiză a presiunilor și evaluare a riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice se reglementează prin metodologie aprobată de Guvern.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Noțiunile enumerate au fost excluse.</p>
11.	Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/13447 din 12.08.2024)	<p>I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.</p> <p>În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modificările aduse Legii nr. 100/2017 privind actele normative, conform Legii nr. 49 din 21 martie 2024, care reglementează formatul notei</p>

		<p>a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ; c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse; d) analiza impactului de reglementare; e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE; f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ; h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent; i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ." Nota de argumentare urmează a fi revizuită prin prisma cerințelor prevederilor Legii nr.100/2017 (ajustate prin Legea nr. 49 din 21 martie 2024).</p> <p>I.5.2. Argumentarea economică-financiară. Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare". Nota de argumentare urmează a fi revizuită prin prisma cerințelor prevederilor Legii nr.100/2017 (ajustate prin Legea nr. 49 din 21 martie 2024).</p>	<p>informative (denumită conform noilor modificări notă de fundamentare), au intrat în vigoare la data de 5 iulie 2024. În același timp, proiectul supus expertizei anticorupție a fost înregistrat în ședința secretarilor generali la data de 1 iulie 2024 cu numărul unic 556/MM/2024, guvernându-se după normele juridice privind formatul notei informative în vigoare la acea dată.</p> <p>Explicație. În conformitate cu articolul 13 alin (1) din Legea 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor legii menționate. Astfel proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza</p>
--	--	---	---

			presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice (număr unic 556/MM/2024) nu reglementează principii care vor afecta activitatea de întreprinzător precum și relațiilor dintre autoritățile administrației publice, alte autorități abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control. Totodată proiectul de act normativ nu conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia precum și nu prevede reorganizări și reforme structurale ori instituționale ale autorităților sau ale instituțiilor publice.
REAVIZARE			
1.	Centrul de Armonizare a Legislației (nr. 31/02-69-9242 din 15.08.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri adiționale.	<i>Se ia act.</i>
2.	Ministerul Afacerilor Externe (nr. DI/3/041.1-8610 din 15.08.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se ia act.</i>
3.	Ministerul Finanțelor (nr. 07/5-09-356 din 16.08.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se ia act.</i>
4.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (nr. 16/1-05/2635 din 20.08.2024)	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a examinat proiectul definitivat al hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice (număr unic 556/MM/2024) și comunică susținerea acestuia.	<i>Se ia act.</i>
5.	Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/14017 din 20.08.2024)	Prin urmare, ținând cont de faptul că proiectul remis repetat spre expertizare nu a suferit modificări esențiale, în temeiul art. 28 alin. (8) din Legea integrității nr. 82/2017, considerăm	<i>Se ia act.</i>

		inoportună efectuarea expertizei anticorupție, în mod repetat, asupra proiectului respectiv.	
6.	Ministerul Afacerilor Interne (nr. 41/3356 din 20.08.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se ia act.</i>
7.	Ministerul Justiției (nr. 04/2-7808 din 20.08.2024)	<p>La proiectul Anexei:</p> <p>1. Pct. 2 și 3 conțin prevederi similare, prin urmare, se va examina oportunitatea comasării acestora într-un singur punct. Totodată, se va preciza termenul în care urmează a fi efectuată analiza presiunilor și evaluarea impactului antropic asupra stării corpurilor de apă, or, la pct. 2 se face referință la perioada elaborării ciclurilor planurilor de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice (o data la șase ani), iar la pct. 3 este utilizată sintagma „în procesul de elaborare a Planurilor de gestionare a districtului bazinului hidrografic”. În cazul în care termenele indicate la pct. 2 și 3 constituie un singur termen, normele de la pct. 2 și 3 urmează a fi revizuite pentru a fi clar că la punctele enunțate se face referință la un termen unic.</p> <p>2. Ținând cont că la pct. 9 se face referință la două anexe, textul „anexei nr. 1 și nr. 2” se va substitui cu textul „anexelor nr. 1 și nr. 2” (obiecție similară și la pct. 16).</p> <p>3. La pct. 13, referința la anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 890/2013 este greșită, or, anexa nr. 1 este elementul constitutiv al Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2013. Prin urmare, prevederea de la pct. 13 se va ajusta corespunzător.</p> <p>4. La Anexa nr. 2 la Metodologie, compartimentul „Presiuni și impact din surse punctiforme”, coloana a treia, cuvintele „Ca și mai sus” nu corespund cerințelor de bază față de conținutul</p>	<p><i>Se acceptă.</i> Pct.2 și 3 au fost redactate pentru a exclude ambiguitatea și informația care se repetă.</p> <p><i>Se acceptă.</i> Textul a fost substituit conform recomandării.</p> <p><i>Se acceptă.</i> Referința a fost redactată conform recomandării.</p> <p><i>Se acceptă.</i> Prevederile concrete au fost incluse în tabel.</p>

		actului normativ, prin urmare, propunem substituirea cuvintelor enunțate cu prevederile concrete.	
8.	Ministerul Sănătății (nr. 09/3243 din 21.08.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se ia act.</i>
9.	Academia de Științe a Moldovei (nr. 56614/7 din 23.08.2024)	Academia de Științe a Moldovei a examinat proiectul de hotărâre (reexaminat) cu privire la aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice (numărul unic 556/MM/2024) și menționează că modificări și completări nu are.	<i>Se ia act.</i>
10.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr. 19-4489 din 28.08.2024)	Lipsa obiecțiilor și propunerilor asupra proiectului definitivat.	<i>Se ia act.</i>

Ministru

Sergiu LAZARENCO